

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Invoering nul emissiezone binnenstad

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 16-07-2024
Notanummer	: 2024-181
Datum	: 16-07-2024
Programma	: 05 - Ruimtelijke ontwikkeling
Portefeuillehouder	: Wethouder Elferink,
Bijlage(n)	: 240218 ink SDBM et al Brief uitstel ZES 18 febr 2024.pdf

Parafering

27-06-2024: Programmamanager27-06-2024: Wethouder03-07-2024: Wethouder03-07-2024: Wethouder03-07-2024: Wethouder16-07-2024: Wethouder

Agendering

- * 27-06-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur
- * 10-07-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur
- * 11-07-2024: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

Definitieve akkoord

16-07-2024

B & W d.d.: 16-07-2024

Besluit

1. Het voornemen uit te spreken een zero emissiezone stadslogistiek in te stellen (bij een nog te nemen verkeersbesluit) per 31 december 2027
2. De raadmededeling vast te stellen en aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Het college van B&W heeft in maart 2021 een principebesluit genomen tot het invoeren van een nul-emissiezone in 2025. In 2024 heeft een aantal nieuwe ontwikkelingen plaatsgevonden. Zowel intern (ontwikkeltijd, apparaatskosten, besluiten andere steden) als extern (bedrijfsmatige argumenten van ondernemers) zijn bedenkingen ontstaan. Nu het jaar 2025 nadert, is voor alle partijen behoefte aan een besluit van het college over de invoerdatum.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Een nul-emissiezone draagt bij aan het klimaat en gezonde, schonere lucht in binnensteden. Bij het principebesluit van 2021 zijn financiering en nationale evaluatiemomenten ten aanzien van haalbaarheid voor betrokkenen randvoorwaardelijk gesteld voor het daadwerkelijke invoeringsbesluit. De invoering dient geen onevenredig beslag te leggen op lokale budgetten en de inspanning door betrokkenen dient niet tot onevenredige gevolgen voor het economisch rendabel functioneren te leiden.

Kader

- * Omgevingsvisie 2019
- * Programmaplan Duurzame Mobiliteit
- * Energievisie Deventer
- * Integrale Laadvisie
- * Klimaatakkoord
- * Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek
- * Schone Lucht Akkoord
- * Raadsmededeling 2021-389
- * Raadsmededeling 2023-245
- * Raadsmededeling 2023-778

Betrokken partijen en participatie

In de afgelopen maanden hebben diverse betrokken partijen en individuele ondernemers ons aangesproken met zorgen over de invoerdatum in 2025. Het betreft bijvoorbeeld de Stichting Deventer Binnenstadsmanagement (SDBM) en de vereniging van ambulante handel CVAH, het Deventer Economische Perspectief (DEP) en de Deventer Kring van Werkgevers (DKW). In oktober 2023 is een avond voor ondernemers georganiseerd, waarin meningen zijn geuit. In februari 2024 is de marktsector bijgepraat tijdens de jaarlijkse standplaatshoudervergadering.

Toelichting op participatiebeleid

Argumenten voor en tegen

Voor de invoering per 31-12-2027 gelden de volgende argumenten:

- * Lokale ondernemers krijgen meer tijd om zich voor te bereiden. De maatregel in 2025 invoeren trekt een grote wissel op het lokale bedrijfsleven. Met name vrachtwagens zijn nog beperkt beschikbaar, relatief duur en om die reden nog nauwelijks in het straatbeeld zichtbaar (Meting november 2023). Voor bestelverkeer is de ontwikkeling naar schonere diesels op orde, maar blijft het aandeel elektrisch nog klein.
- * De invoering per 31-12-2027 biedt de mogelijkheid om meer praktische knelpunten op te lossen, die in 2025 nog niet zijn opgelost:
- * De actieradius van elektrische voertuigen in combinatie van aanrijtijden vanuit onze regio maakt dat onderweg bijgeladen moet worden. Dat heeft consequenties voor rijtijden van chauffeurs en plannings.
- * Door de maatregel moet een voertuig vaak eerder vervangen worden dan de gemiddelde levensduur van 8 jaar. De aanschaf van op maat gemaakte voertuigen zoals voertuigen voor koel-vries transport is nog erg hoog. De trekkracht van elektrische voertuigen is nog beperkt. Extra kosten heeft consequenties voor de dienstverlening.
- * Er is nog geen oplossing voor het moeten halen van een groot rijbewijs voor voertuigen die na oktober 2023 zijn aangeschaft. Hierdoor ontstaat de verplichting tot extra bijscholing van bestaande chauffeurs en minder kans op nieuw personeel.
- * Er is angst voor netcongestie en aanschaf van zwaardere aansluitingen voor elektrisch laden hebben lange levertijden of worden uitgesteld. Dat brengt de continuïteit van de dienstverlening in gevaar.
- * Door de latere invoerdatum stijgt de beschikbaarheid van tweedehands elektrische voertuigen.

- * Met de invoerdatum eind 2027 kan Deventer leren van de ervaringen van gemeenten die eerder een nul-emissiezone invoeren.
- * Het gestelde milieu- en gezondheidsdoel blijft in beeld: formeel wordt het tussendoel van het Schone Lucht Akkoord in 2030 bepaald.
- * Een latere invoerdatum sluit beter aan bij de invoerdatum in andere steden binnen de Stedendriehoek.

Argumenten tegen

- * De financiële consequenties van invoering in 2025 zijn blijvend onzeker, zeker nu subsidies zijn afgewezen en het kabinet heeft aangegeven uitstel te onderzoeken. Ook bij invoering op 31-12-2027 zal wellicht nog niet volledig duidelijk zijn welke kosten voor de gemeente zijn.
- * Het tempo van het behalen van de milieudoelen vertraagt mogelijk, omdat ondernemers later overgaan op elektrisch rijden.

Financiële consequenties en dekking

Op dit moment geen. Als onderdeel van de nadere voorbereiding zullen financiële consequenties de komende jaren nader in beeld worden gebracht.

Openbaarmaking en communicatie

Na goedkeuring door het college verzenden we de raadsmededeling aan de raad. Daarnaast starten we brede communicatie over de nieuwe invoerdatum.

Aanpak en uitvoering

Na goedkeuring door het college verzenden we de raadsmededeling aan de raad. Daarnaast starten we brede communicatie over de nieuwe invoerdatum. Intern wordt er een plan van aanpak uitgewerkt om de nul-emissiezone in te kunnen voeren per 31-12-2027.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Invoering nul emissiezone binnenstad		
Nummer	2024-181	Portefeuillehouder	Wethouder Elferink,
Team	DEV-BLD-R	Datum	16-07-2024

Inleiding

Het college van B&W heeft in maart 2021 een principebesluit genomen tot het invoeren van een nul-emissiezone in 2025. In 2024 heeft een aantal nieuwe ontwikkelingen plaatsgevonden. Zowel intern (Ontwikkeltijd, apparaatskosten, besluiten andere steden) als extern (Bedrijfsmatige argumenten van ondernemers) zijn bedenkingen ontstaan. Nu het jaar 2025 nadert, is voor alle partijen behoefte aan een besluit van het college over de invoerdatum.

Kader

- * Omgevingsvisie 2019
- * Programmaplan Duurzame Mobiliteit
- * Energievisie Deventer
- * Integrale laadvisie
- * Klimaatakkoord
- * Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek
- * Schone Lucht Akkoord
- * Raadsmededeling 2021-389
- * Raadsmededeling 2023-245
- * Raadsmededeling 2023-778

Kern van de boodschap

Het college kiest 31 december 2027 als nieuwe invoeringsdatum van de nul-emissiezone in de Deventer Binnenstad. Hierdoor ontstaat een realistisch tijdspad. Om te zorgen dat de transitie naar nul-emissie actueel blijft, zet het college tot die tijd onder meer in op voorlichting, ontwikkelen van stadshubs en acties om netcongestie en laadproblemen tegen te gaan.

Nadere toelichting

Het college heeft in maart 2021 het voornemen uitgesproken tot het in 2025 invoeren van een nul-emissiezone in de binnenstad van Deventer. De financiering voor de implementatie en de landelijke evaluatiemomenten waren voorwaardelijk voor de daadwerkelijke invoering. In het voorjaar van 2024 was sprake van een aantal nieuwe ontwikkelingen:

- * De tranche 2024 van de financiering van het project (de zgn. CDOKE-gelden) zijn afgewezen. De financiering van de maatregel is hierdoor onzeker geworden.
- * Door uitblijven van duidelijkheid over ontheffingsregels en invulling centraal loket is vertraging ontstaan in de uitwerking van besluitvorming. Inmiddels is hierover meer duidelijk, maar kan realisatie in 2025 alleen nog via spoedprocedures worden gehaald.
- * Ondernemers hebben het college om uitstel gevraagd. Het college heeft gevraagd om concretisering van dit verzoek, waarop door SDBM een enquête onder ondernemers is gehouden die een latere invoerdatum onderschrijft. Ook de marktsector, de Deventer Kring van Werkgevers en het Deventer Economisch Perspectief hebben hun zorgen geuit over invoering in 2025.
- * Colleges van Ede en Apeldoorn besloten tot uitstel van invoering tot 1-1-2030.

Inmiddels vragen diverse ondernemers om duidelijkheid in de positie van Deventer, te meer omdat bijvoorbeeld beslissingen over nieuwe voertuigen al eerder dienen te worden gemaakt. Er is noodzaak en urgentie voor het college

zich nader uit te spreken over de datum van invoering. Met de keus voor invoering van de nul-emissiezone per eind 2027 biedt het college duidelijkheid. Deze invoerdatum sluit meer aan bij de invoerdatum in andere steden binnen de Stedendriehoek.

Met de invoering per 31 december 2027 krijgen lokale ondernemers meer tijd om zich voor te bereiden. De maatregel al in 2025 invoeren trekt een grote wissel op het lokale bedrijfsleven. Met name vrachtwagens zijn nog beperkt beschikbaar en relatief duur. Voor bestelverkeer is de ontwikkeling naar schonere diesels op orde, maar blijft het aandeel elektrisch nog klein. Invoering per eind 2027 biedt daarnaast meer tijd om praktische knelpunten op te lossen, die er in 2025 nog zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor de actieradius van elektrische voertuigen, die consequenties heeft voor rijtijden van chauffeurs en plannings. De aanschafprijs van op maat gemaakte voertuigen, zoals voertuigen voor koel-vries transport, is nog erg hoog, de trekkracht van elektrische voertuigen nog beperkt. Door invoering per eind 2027 krijgen ondernemers meer tijd en is de kans groter dat voertuigen uit hun bestaande wagenpark dichterbij de afschrijftermijn zitten.

Door de ingangsdatum uit te stellen, stijgt de beschikbaarheid van tweedehands elektrische voertuigen op het moment van invoeren. Deventer kan bovendien leren van de ervaringen van gemeenten die eerder een nul-emissiezone invoeren. Het gestelde milieu- en gezondheidsdoel blijft in beeld: formeel wordt het tussendoel van het Schone Lucht Akkoord in 2030 bepaald.

Eind 2027 starten met een nul-emissiezone draagt bij aan de doelen van een gezonde leefomgeving. Dit biedt de gemeente bovendien de mogelijkheid om subsidies aan te vragen bij het Rijk, die tot en met 2027 beschikbaar zijn.

De gemeente werkt de komende tijd aan een plan van aanpak voor de invoering van de nul-emissiezone. Ten aanzien van het 'op het netvlies' houden van de transitie bij de doelgroepen zullen we doorgaan met het verstrekken van voorlichting. Deels gebeurt dit digitaal en via bijeenkomsten, deels individueel via de mobiliteitsmakelaars die voor de Regio Stedendriehoek en de Provincie Overijssel actief zijn. Hetzelfde geldt voor de randvoorwaarden op orde brengen, met name ten aanzien van netcongestie en laadvoorzieningen.

Het college zal zich daarnaast inzetten voor het verder ontwikkelen van stadshubs. Dit zijn overslagpunten waar buiten de zones goederen eenvoudig kunnen worden afgeleverd, die vervolgens gebundeld en met schoon vervoer in de zone kunnen worden bezorgd. Er zijn kansen om dit met de afvoer van bedrijfsafval te combineren. Een nader voorstel voor uitwerking van stadshubs zal onderdeel worden van het mobiliteitsplan binnenstad en periferie.

Aan college van burgemeester en wethouders van Deventer
T.a.v. Wethouder M. Elferink

Betreft: Uitstel invoering Zero-emissiezone binnenstad Deventer 2025

Deventer: 18 februari 2024

Geachte wethouder Elferink,

De gemeente Deventer is voornemens om in 2025 een zero-emissiezone in te stellen voor de binnenstad van Deventer. Wij als ondernemersorganisaties in Deventer ondersteunen de ontwikkeling naar een zero-emissiezone, echter wij maken ons zorgen over de invoering van deze zone op de datum van 1 januari 2025. Op 19 oktober 2022 heeft SDBM in een brief haar zorgen over de invoering van de zero-emissiezone per 1 januari 2025 al met u gedeeld (zie bijlage).

In het afgelopen jaar is er veel gesproken over dit onderwerp. Helaas hebben deze gesprekken onze zorgen niet verminderd. Op 31 oktober 2023 is er door de gemeente een druk bezochte informatie avond georganiseerd. Tijdens deze avond werden er vanuit de aanwezigen veel zorgen met u gedeeld. Zorgen m.b.t. onder andere investeringen welke dit vraagt van ondernemers, zorgen m.b.t. beschikbaarheid van vrachtauto's welke kunnen voldoen aan de nieuwe regels, zorgen m.b.t. de laadinfrastructuur, zorgen m.b.t. de complexiteit van de regels.

Daarnaast constateren wij dat in de afgelopen maanden meerdere steden, om de door ons benoemde zorgen, het besluit hebben genomen om de invoering uit te stellen c.q. de regels aan te passen, c.q. dit voornemen hebben. Vanuit ondernemend Deventer willen wij het college van Burgemeester en Wethouders het dringende verzoek doen het voorbeeld van onder andere Apeldoorn, Venlo en Rotterdam te volgen om de invoering van de zero-emissiezone uit te stellen.

In de brief van 19 oktober 2022 is er vanuit SDBM ook het verzoek gedaan om met name voor de kleine, vaak lokale zelfstandige dienstverleners (timmerman, loodgieters, klusbedrijven, etc.), een mogelijkheid te geven hun bedrijfsvoertuig centraal te kunnen parkeren in de binnenstad, in dat kader willen wij u ook in deze brief met klem verzoeken om de parkeergarages (Stadspoortgarage, Centrumgarage en Q-park Boreel) als HUB te benoemen voor voertuigen welke bij invoering van de zero emissie zone niet aan deze norm kunnen voldoen. Wij verzoeken u hierop de zonering aan te passen.

Vanuit SDBM, MKB Deventer, BMD Parkmanagement, DKW en IDEO (installateurs Deventer en omstreken) willen wij graag met u in gesprek over de zorgen welke wij in deze brief en in de eerdere correspondentie met u hebben gedeeld en het daaraan gekoppeld verzoek om tot uitstel over te gaan.

Wij begrijpen dat het streven naar duurzaamheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is, echter de invoering per 2025 gaat een zware wissel trekken op de duurzaamheid van de lokale economie in Deventer.

Met ondernemende groet namens de besturen SDBM, DKW, MKB, BMD Parkmanagement en IDEO.

Peter Brouwer
Binnenstadsmanager SDBM